పరిసరాలు .. అవసరాలు

జానెడు పొట్టకోసం కాకపోయినా కట్టుకున్న పెళ్ళాంకోసం, కన్నబిడ్డకోసం, పగలల్లా ఆ ఆఫీసులో ఆ నాలుగు గోడల మధ్య-యేళ్ళ తరబడి యెంతో మందిని మోస్తున్న ఆ ఓటి కుర్చీలో కూలబడి వచ్చేపోయే అధికార్లకు సలాములు చేసి, సమాధానాలు చెబుతూ, ఆ కాగితాల్లో మునిగిపోయి బుర్ర వేడెక్కి ఆ మహాతల్లి గోడ గడియారం అయిదుగంటలు కొట్టడం అనే మహాప్రసాదంతో ఒక్క నిట్టూర్పు విడిచి ఆ నాలుగు గోడలమధ్య నుండి జైలులోంచి విడుదలయిన వాడికి మల్లే బయట పడి కాళ్ళీడ్చుకుంటూ యింటికి వస్తున్నా.

అలా నీరసంతో సతమత మవుతూ ఘటాన్ని యింటికి జేరవేశా. గుమ్మంలో అడుగు పెట్టానోలేదో ఆరేళ్ళ సుపుత్రుడు రఘు కాళ్ళకు చుట్టుకొని నాన్నగారూ! వాళ్ళ అబ్బాయి సైకిలులాంటి సైకిలు నాకు కూడా కొనరూ' అన్నాడు. నాకాశ్చర్యం కలిగింది. ఇంతవరలో నన్నెప్పుడూ ఏమీ కోరికకోరలేదు మా హెడ్ క్లర్కు లక్ష్మీపతి గారింట్లోకి అద్దెకు వచ్చి నాలుగు రోజులయింది. 'వాళ్ళ అబ్బాయి కున్న సైకిలు చూచి అప్పుడే పేచీ మొదలు పెట్టాడు. ఆయనకేం యెన్ని సైకిళ్ళైనా కొంటాడు. ఇవ్వాళ శ్రీపతిగారి గుమాస్తా నీలకంఠం ఇస్తానన్న వంద రూపాయలు తీసుకుంటే నేనూ కొందును సైకిలు.

లంచం పట్టేవాళ్ళ లిస్టులో జేరి, అభ్యుదయకవుల కలానికి ఆహారంగా మారటానికి తిట్లు తినడానికి యిష్టం లేకపోయింది. పేళనగా వెకిలి నవ్వునవ్వే తోటి గుమాస్తా రొతిపాడుపు మాటలు ఒక ప్రక్క' దారిద్ర్యబాధతో సతమత మవుతూ కూడా పచ్చ కాగితం చూచేసరికి లక్ష్మిని కాలదన్నుతున్నానన్న భావం ఒకప్రక్క బాధిస్తున్నా అప్పుడప్పుడేవో భావాలు వెలికురికి వెర్రి మొర్రికథలు రాసిన వాఙ్మయం చేత కవుల కలం పోట్లలో ఉండేబాధే నాకు యెక్కువనిపించి పచ్చకాగితాన్ని కూడా త్యజీకరించా. అప్పుడు నీలకంఠం నావంక చూచిన చూపు యిప్పుడుకాదు గదా యెప్పటికీ నా జ్ఞాపకం ఉంటుంది. నన్నొక వెర్రివధవ క్రింద బ్రతుకుతెరువు తెలియని బద్ధకాయి క్రింద, కాలప్రవాహంలో తోటి మానవులతో యీదలేక వెనుకబడే అసమర్థుడి క్రింద చూచాడు. అయినా నా మనస్సు ఒప్పుకోలేదు ఇప్పుడు కుర్రాడు సైకిలు కొనమనేసరికి అంతా ఒక్కసారి జ్ఞాపకం వచ్చింది.

వల్లాది సత్యనారాయణ

'అట్లాగే కొంటాలే బాబూ సైకిలు' అన్నా.

'ఎప్పుడు కొంటారు?'

'రేపు జీతంవచ్చాక'

'ఎప్పుడొస్తుంది జీతం'

'ఇంకా యిరవై రోజులకి'

'అయ్యో బాబోయి ఇరవై రోజులకా?'

'అవును. యేం?'

'అప్పటికి అయిపోతాయేమో బాబూ, సైకిళ్ళు.'

'అయిపోవు కావలసినన్ని ఉంటాయి.

'అప్పుడు కొనకపోతేనా' అని జాగ్రత్త అన్నట్లుగా వేలుచూపించి తల్లిదగ్గఱకు తుర్రుమన్నాడు.

ప్రొద్దుటినుంచి ఆ సైకిలు చూచిపేచీ అంటూ మా ఆవిడ కొంతం గూడా ఆశగా నావంక చూచింది.

'నా అసమర్థత మా ఆవిడకు తెలియదు గనుక నా అనుకుని, నేనేమీ సమాధానం చెప్పలేదు. ఇంతలో మా ఆవిడ గబగబ పెట్టె లోంచి ఒక చీర పట్టుకువచ్చి చూపి 'గారెం గుమాస్తాగారిభార్య యింగాక చీరలు బేరం చేస్తూంటే వెళ్లాను. "ఏం? మీరు కూడా తీసుకుంటారా యేమిటి" అంది. "ఇప్పుడు డబ్బులేదండి" అన్నాను. "పోనీలెండి మీవారి జీతంవచ్చాక యిద్దురుగాని. అందాక నేనిస్తా"నని డబ్బు ఆవిడే యిచ్చేసింది' అంది.

ఎంత దీని ఖరీదు' అన్నాను.

'ఇరవై నాలుగు రూపాయలు.'

నాగుండె ఆగిపోతుందా అనుకున్నాను. ఇదివర కెప్పుడూ మా ఆవిడ యింత చొరవ చేసి చీరకొనడం యెరుగను. బజారునుంచి నేను తెచ్చిన వేవో కట్టుకోవడమేగాని ఇది కావాలి అది కావాలి అని అడిగి యెరుగను. దీని కంతకూ కారణం 'సహవాస దోష గుణాభవన్తి' అనుకున్నా. ఇందుకే కాబోలు లక్ష్మీపతి గారింట్లో వాటాలోనికి అద్దెకు వెడుతున్నాననగానే నా స్నేహితుడు రామం 'బ్రదర్! జాగా యెటిగి చైకో' అని వీపు మీద తట్టాడు. ఆ మాటల అర్థం నాకప్పుడు తెలియలేదు గాని యిప్పుడు తెలుస్తోంది. వచ్చే జీతానికి 24 రూపాయల బిల్లు అప్పుడే రెడీ అయి కూర్చుందన్న మాట. కొంచెం బాధగానే ఉంది. చిన్నప్పుడు మా అన్న "అస్తమానూ మోసేవాడికి తెలుస్తుంది కావిడి బరువు" అనేవాడు. జ్ఞాపకం వచ్చింది.

మాట్లాడకపోయేసరికి యేమనుకుందో కొంతం నెమ్మదిగా 'బొత్తిగా రెండే గుడ్డలున్నాయి. 'ఎల్లాగా అవసరమే కదా' అని తీసుకున్నా, పోనీ మీకు యిష్టంలేకపోతే ఆవిడకే యిచ్చేస్తాను. ఇదికూడా ఆవిడే తీసుకుంటానంది' అంది.

ఆ మాట నాకు మరీ బాధగా తోచింది. ఆ మాత్రం చీరకూడా కొనలేని అసమర్థుడుగా ఆవిడదృష్టిలో నన్ను సృష్టించడానికా చీరపట్టుకు వెళ్ళి యిచ్చేస్తాననడం. ఇదంతా వగపు సంస్కారం లేని నాభార్యతో చెబితేమాత్రం యేం అర్థమవుతుందని, అంతవరకు నాభార్య బుర్రమాత్రం ఆలోచించగలదా అనుకుని, 'పోనీలే, తీసుకున్నావుగా మళ్ళీ యిచ్చెయ్యడం యెందుకు? ఉంచు' అన్నా మాట్లాడకుండా పెట్టెలో పెట్టుకుంది చీర.

మరునాడుసాయంత్రం ఆఫీసునుంచి వచ్చేసరికి ఆప్యాయంగా మా ఆవిడ పకోడీలు ఒకప్లేట్లో పెట్టి పట్టుకు వచ్చింది.

'ఇవెక్కడివి? అన్నాను.

'వండా'నంది.

'మరి మంచినూనె అయిపోయిందన్నావుగా.'

'అవును అయిపోయింది. గుమాస్తాగారి

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏజంట్లు
మెసర్సు సీతారామాంజనేయులు స్టోర్సు ఏజెన్సీస్
[illegible]. సికిందరాబాదు.

భార్య వండుతోంది పకోడీలు. వాళ్లురోజూ ఏదో టిఫిను చేసుకుంటూ ఉంటారుట. నాకు కూడా వండాలని బుద్ధి పుట్టింది. ఇంతలో అవిడే అంది. "ఏమమ్మా మీ ఆయన ఆఫీసునుంచి వచ్చేసరికి కాస్త ఏదేనా టిఫిను చేయకూడదమ్మా" అంది. "మంచి నూనె అయిపోయిందండీ" అన్నాను. "అదేమిటండీ, మా యింట్లో పట్టుకు వెళ్ళకూడదా బాగులు, మళ్ళీ తెచ్చుకున్నాక యిద్దురుగాని" అని యిచ్చింది. నాకూ పకోడీలు వండాలని బుద్ధి పుట్టింది. వండాను' అంది.

నోరూరింది. తినడం ప్రారంభించాను. తింటున్నానన్నమాటే గాని బుర్రలో అనేక ఆలోచనలు పరుగెత్తుతున్నాయి. ఉన్నదానితోనే కాలక్షేపం చేస్తూ ప్రక్కయింటికి బాకులకు వెళ్ళడానికి బాధపడే నా భార్యకు, మానాభిమానాలు వదిచేసి రెండు చేతులా సంపాదించే గుమాస్తాగారి భార్యతో నాలుగురోజులు సహవాసం చేసేసరికి ఎంతమార్పు వచ్చిందా అనుకున్నా. కరకరలాడుతూ బాగానే వున్నాయి. పకోడీలు. మా అవిడ నా ప్రక్కనిచేరింది.

'నేనొకటి అడుగుతాను. మీకు కోపం రాదుగదా,' అంది.

'ఏమిటది?'

'ఏమీ లేదు. నిన్న ఆఫీసులో యెవరో యేదోపనిచేసిపెట్టమని వందరూపాయలు పట్టుకువచ్చి యివ్వబోతే మీరు పుచ్చుకోలేదటగా.'

'ఎవరు చెప్పారు?'

'గుమాస్తాగారు వాళ్ళ ఆవిడతో చెప్పారుట అవిడ నాతో చెప్పింది నిజమేనా?'

'నిజమే.'

ఏమనుకుందో మళ్ళీ మాట్లాడలేదు. మా ఆవిడ ఉద్దేశం కనిపెట్టలేకపోయాను. కొన్నేపు నిశ్శబ్దంగా పకోడీలు తింటున్నా. ఆవిడే మళ్ళీ మొదలు పెట్టింది.

'వాళ్ళ ఆయనకు నెలకి కనీసం రెండు మూడు వందలైనా, యీ బాపతుగా వస్తాయట,' అంది.

'ఊహూ' అని ఊరుకున్నా

మళ్ళీ కొన్నేపు నిశ్శబ్దం.

'"పనికేం నిష్ఠ్యమాన్యాలు యేడిశాయా? చేతికొచ్చింది పోగొట్టుకుంటారా? మనం ఒక్కళ్ళం మడికట్టుకు కూర్చుంటే అయిందా? మహామహా పెద్దవాళ్ళే కక్కూర్తి పడుతూంటేను," అంది గుమాస్తాగారి భార్య' అని మళ్ళీ ఒక చిన్న లెక్చరు యిచ్చింది మా ఆవిడ జంకుతూ జంకుతూనే.

నా భార్య యీ మాటలు చెబుతూంటే సింగారించుకుని సినిమాకు టాకీసులో వెళ్ళే తోటిగుమాస్తా శ్రీధరరావు ఆతనిభార్య నా మనోదృష్టిలో గోచరించక పోలేదు అయితే మా ఆవిడ విషయంలో నాకెంతో ఆశ్చర్యం కలిగింది. ఎంతలో యెంతమార్పు వచ్చిందా అనుకున్నా. నే నీ ఉద్యోగంకోసం తిరిగేటప్పుడు వందరూపాయలు లంచం యివ్వవలసి వచ్చినప్పుడు 'లంచం యెట్లా పుచ్చుకుంటారో! ఒకళ్ళని పీడించి లంచం పుచ్చుకుందుకు మనసెట్లా వస్తుందో, ఈ లంచం పుచ్చుకున్న డబ్బు న్యాయంగా వాళ్లకు దక్కుతుందంటారా?' అంటూ చేతిగాజులు తీసి యిచ్చి 'అమ్మి వాళ్ళకివ్వండి. మనకు యెట్లాగో ఒకలాగు ఉద్యోగందొరకడం ప్రధానం కాని ఒక్కటిమాత్రం నిజం. కన్నీళ్ళతో యిచ్చే యీ గాజులు అమ్మిన డబ్బు మాత్రం వాళ్ళని సర్వనాశనం చెయ్యకపోతుందా' అని కళ్ళనీళ్ళు పెట్టుకుంది ఆనాడు కాంతం. అకాంతం యీనాడు చేతికందిన వందరూపాయలు వదులుకున్నానని బాధపడుతోంది. ఏవనాలో, యెట్లా మా ఆవిడని తృప్తిపరచాలో నాకు అర్థం కాలేదు.

కొన్నేపు మాట్లాడలేదు. దృష్టి పకోడీల మీదే ఉంది. మా ఆవిడ దృష్టి నానోటి నుంచి ఏం సమాధానం వస్తుందా అని ఉంది. నేను కనిపెట్టకపోలేదు అయినా నే నేమీ సమాధానం యివ్వలేదు

'ఆనాడు మన అవసరంకొద్దీ చేతి గాజులు అమ్ముకుని వందరూపాయలు మనం యివ్వలేమూ. వాడెవడో మహాచక్కగా పుచ్చుకున్నాడు. అల్లాగే వాడెవడికో మన అవసరం కలిగి వందరూపాయలు పట్టుకొచ్చాడు. పుచ్చుకోవడంలో తప్పేముందంటాను పోనీ సంగతి తెలిస్తే పైఅధికారులు యేమైనా అంటారేమో అనుకుందుకి అప్పుడు మనం యిచ్చిన వందరూపాయలు పుచ్చుకున్నవాణ్ణి యేమైనా చేశారు గనుకనా. యిప్పుడు లంచం పుచ్చుకోవడం అలవాటయిపోయిందని, లేకపోతే వాళ్ళిచ్చే జీతాలు యేమూలకని గుమాస్తాగారి భార్యచెప్పింది. వాళ్ళు ఆ బాపతుగా సంపాదించిందిపెట్టి కట్టించిందేనట యీ యిల్లు అని మళ్ళీ ఒక చిన్న లెక్చరు.

ఇప్పట్లో యేంచెప్పినా యేం లాభం లేదని మాట్లాడకుండా నే లేచాను. తర్వాత ఆ ప్రసంగం రాలేదు.

మరునాడు సాయంత్రం నేను ఆఫీసునుంచి వచ్చేసరికి మాఆవిడ టిప్‌టాప్‌గా ముస్తాబయింది. ఏమిటి హడావుడి?' అన్నాను.

'ఏమీ లేదండి గుమాస్తా గారి భార్య సినిమాకి వెడుతోంది. "మీరు కూడా వస్తారా?" అంది. ఏమనను? "అక్కడికి 'డబ్బు లేదండీ'" అన్నాను "నేనిస్తాలెండి మీ ఆయన జీతాలు వచ్చాక యిద్దురుగాని" అంది ఆవిడ. ఇంక బాగుండదని వెడదామని బయలుదేరాను. మిమ్మల్ని అడిగి మీరు వెళ్ళమంటే వెడదామని' అంది.

'బయలుదేరాక రానంటే బాగుండదు. సరే వెళ్ళిరా' అన్నాను. రఘుని తీసికొని మా ఆవిడ గుమాస్తా గారి భార్యతో సినిమాకు వెళ్ళింది.

నేను భోజనంచేసి పరున్నాను ఆలోచనలమీద ఆలోచనలు పరుగెత్తుతున్నాయి. జాగా యెరిగి బైఠో అని నా మిత్రుడు చెప్పిన మాటలు పదేపదే చెవుల్లో ప్రతిధ్వనిస్తున్నాయి పరిసరాల ప్రభావంలో అధికమయ్యే అవసరాలు మనో నేత్రం ముందు నాట్యం చేస్తున్నాయి

చిన్నప్పుడు చదువుకున్న ఒక కథ జ్ఞాపకం వచ్చింది. ఒక ప్రవాహంలో బంగారుకుండ, మట్టికుండ ప్రయాణం చేస్తు

పూవు మీ అదృష్టం చెప్పగలదు

మీ భవిష్యత్తులో ఏమి జరుగబోవునదిన్ని, మీ సరియైన చర్యనుగురించిన్ని మీరు తెలుసుకోవగోరినట్లయితే ఒక పోస్టుకార్డుపైన మీకు యిష్టమగు ఒక పుష్పము పేరున్ను, మీరు వ్రాయు తేది, వేళ వివరములున్ను, మీ సరియైన విలాసమున్ను వెంటనే వ్రాసి పంపండి.

జ్యోతిష శాస్త్రములోని రహస్య గణితము మూలముగా మేము గుణించి, మీరు కార్డువ్రాసిన తేదిలగాయతు 12మాసములలోను మీయొక్క అదృష్టము, లాభనష్టములు, జీవితమార్గము, ఏ వ్యవహారములో మీకు జయముకలుగునో, మీ ఉద్యోగం విషయంలో మంచిచెడ్డలు, మార్పులు, ఆరోగ్యవిషయము, పరదేశగమనము, తీర్థయాత్రలు, వివాహము, స్త్రీసుఖము, సంతానము, నిధినిక్షేపములు, లాటరీ, అకస్మాద్ద్రవ్యలాభము మొదలగు వానినిగురించి స్పష్టముగా మాసవారీగా వ్రాసి రు. 1-4-0 లకు మాత్రము వి. పి. గా పంపగలము. (వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకం) దుష్టగ్రహము లేవయినా వున్న యెడల శాంతిచేయు విధానంకూడా తెలుపగలము. వివరములు మా పూర్తి పైన పంపబడును. మేము పంపిన భోగట్టా మీకు తృప్తిగా నుండనియెడల పైకము వాపసు చేయబడును. ఒకసారి పరీక్షించి చూడుడు. మీ అడ్రసు ఇంగ్లీషులో వ్రాయుండి.

Pt. DevDutt Shastri, Raj Jyotishi (WP 13) Jullundur City.

★పరిసరాలు - అవసరాలు★

న్నాయట. ముందు మట్టికుండ వెనకాల బంగారుకుండ వెడుతున్నాయట. బంగారుకుండ మట్టికుండతో 'మనిద్దరం కలిసి ప్రయాణం చేద్దాం నువ్వు నా దగ్గరకు వచ్చినా సరే లేక నేను నీదగ్గరకు వచ్చేవరకు నీవు నిలిచినా సరే' అందట. అప్పుడు మట్టికుండ 'వద్దుబాబూ! నేను నీ దగ్గరకు వచ్చినా నాకే నష్టం. నువ్వు నాదగ్గరకు వచ్చినా నాకేనష్టం. మనం యిట్లా దూర దూరంగా ఉండడమే మంచిది,' అని చెప్పిందట. అట్లాగ మనతో సమానపరిస్థితులు కలిగిన వారిచెంత ఉండడం మంచిది గానీ, మన కన్న యెక్కువ ఆర్థికపరిస్థితులు కలిగినవారి చెంత ఉండడం మంచిదిగాదని అర్థం చేసుకున్నాను. పరిసరాలు తెచ్చే మార్పుకు ఆశ్చర్యపడుతూనే ఉన్నాను.

ఇంతలో మా ఆవిడ వచ్చింది. వస్తూనే 'అబ్బబ్బ' ప్రపంచమంతా లంచం, లంచం, లంచం, పావలా ఒకడికి లంచం యిస్తేనే గాని మాకు రెండు టిక్కెట్లు దొరకలేదు. ఒంటనే అనేసింది గుమాస్తాగారి భార్య "చూశారా ప్రపంచం యెట్లాఉందో, మీ ఆయనగారు వందరూపాయలు అనాయాసంగా వస్తూంటే వదులుకున్నారు. లంచంతో నిండిపోయిందన్నా ప్రపంచం అంతా అంది,"' అని మళ్ళీ సినీమానుంచి రాగానే ఒక చిన్న లెక్చరు యిచ్చింది.

అప్పుడు నేనేమీ మాట్లాడలేదు.

మరునాడు ఆఫీసుకు బయలుదేరుతూంటే 'నేనొకమాట చెబుతాను కోపగించుకోకుండా ఉంటారా' అంది.

'ఏమిటది?'

'ఏమిలేదు. రఘు సైకిలుకోసం పేచీ పెడ్తున్నాడు. ప్రొద్దుట వాళ్ళ అబ్బాయీ మన రఘూ ఆ సైకిలుకోసం దెబ్బలాట. అంతట్లో గుమాస్తా గారి భార్యవచ్చి 'రఘూ! "మీ నాన్న గారిని సైకిలు కొనమను" అంది. అంచేత ఆ వందరూపాయలు మళ్ళీ అతను గనుక పట్టుకువస్తే వద్దనకండి. తీసుకుని రఘుకి సైకిలు కొనండి వాళ్ళ అబ్బాయిలాగ మన అబ్బాయికూడా సైకిలు త్రొక్కుతూంటే చూడాలని ఉందండి.'

'అట్లాగేలే' అనేసి వెళ్ళిపోయాను.

సాయంత్రం యథాప్రకారం ఆఫీసు నుంచి వచ్చేసరికి మా ఆవిడ యెదురుగావచ్చి 'ఏంచేశారు నే చెప్పినమాట' అంది.

'అంతా రైటుచేశాను' అన్నాను.

'మరి సైకిలు కొనుక్కు వచ్చెయ్యక పోయారేం?'

'ఇంక రఘు సైకిలుకోసం పేచీయే పెట్టడు.'

'అంటే?'

'అంటేనా! ఇదివరకు మనం ఉండే యిల్లు, ఎవరిది? ఆ బోర్డు స్కూలు మాస్టారిది. మళ్ళీ ఆ యింట్లోకే వస్తామన్నాను. పాపం ఆ మాస్టారు "తప్పకుండా రండి" అన్నారు. అందుచేత యీరాత్రే మంచిది. ఈరోజు వరకు అద్దె యెంతయిందో లెక్క చూచి వీరికిచ్చేసి యీ యిల్లు ఖాళీచేసి వెళ్ళిపోతే రఘు యింక సైకిలు కోసం పేచీయే పెట్టడు. ఆ మాస్టారు పిల్లలకు యిట్లాంటి సైకిళ్ళు కొనలేడుగా. అందుచేత మన రఘు వాళ్ళ పిల్లలతో దెబ్బలాడడు కూడాను.' అన్నాను.

నిర్ఘాంతపోయి 'ఆ' అంది మా ఆవిడ.

'అవును 'కొంతం' ప్రొద్దుటనుంచి చూస్తున్నాను. నువ్వు చెప్పినట్లు ప్రపంచం అంతా లంచంతో నిండిపోయింది లంచానికి తావులేని చోటు యేదా అని ఆలోచిస్తే నివరకు ఆ బోర్డు స్కూలు మాస్టారే లంచానికి తావులేని మనిషి. వారియిల్లే లంచానికి తావులేని ప్రదేశం అని తోచింది' అన్నాను.

మళ్ళీ మాట్లాడలేక పోయింది మా ఆవిడ. నేను చెప్పిందే న్యాయం అన్నట్లుగా హెడ్ క్లర్కు గారింట్లో గోడగడియారం ఆరుగంటలు కొట్టింది. ఆ వెనకనే మా యింటిప్రక్క నున్న ఆలయంలో గంటలు మ్రోగిస్తున్నారు యెవరో. ★

ది సివిల్ ఇంజనీరింగ్ కాలేజి,

మచిలీపట్నం

గవర్నమెంటుచే బి. ఇ. డిగ్రీకు సమానముగా రికగ్నయిజు కాబడిన ఎ. ఎం. ఐ. ఇ. స్టూడెంట్ షిప్, సెక్షన్ ఎ. బి. పరీక్షలకు శ్రేష్ఠమైన కోర్సులు పదిహేనుగురు ఆరితేరిన ఇంజనీయర్లు, ప్రొఫెసర్లచే నడపబడుచున్నవి. పి. యు. సి., ఇంటర్ (లేక సమానార్హత) బి. ఎ. లేక. బి. ఎస్. సి. లకు 4, 3, 2 సం॥ లు. 17-6-59 నుండి ప్రారంభము అప్లికేషన్ ఫారం ప్రాస్పెక్టసు ఒకరూపాయి.

శ్రీ. బి. సత్యనారాయణ, బి. ఎ., బి. ఇ., సి. ఇ., ఎం. ఐ. ఇ.,
,, కె. ఆచార్యులు సి. ఇ., ఎం. ఐ. ఇ.,
,, టి. ఎస్. వెంకటేశ్వర్లు. బి. ఎ., బి. ఇ., సి. ఇ..
ప్రొ॥ డి. ఆర్. చౌబాల్, బి. ఎ. (ఆనర్సు) బి. ఎస్. సి., బి. ఇ., ఎ. ఎం. ఐ. ఇ., ఎం. ఐ. స్టట్. ఇ (లండన్)
,, ఎ. నరసింగరావు. బి. ఇ., ఎ. ఎం. ఐ. ఇ.,
,, వి. పార్థసారథి బి. ఎస్. సి. (ఇంజనీరింగ్)
,, వి. ఎ టి. స్వామి. బి. ఎ., ఎం. ఎస్. సి., ఎ. ఐ. ఎస్. ఇ., డి. టి. పి.
,, కె. రాఘవరావు. బి. ఎస్. సి.
,, టి. ఎస్. కృష్ణమూర్తి, బి. ఎస్. సి., డి. ఎమ్. ఐ. టి.
,, ఎం. సూర్యప్రకాశరావు.
,, ఎం. ఆంజనేయశాస్త్రి బి. ఎస్. సి., ఎం. ఎ.
,, ఎస్. ఆర్. రాజరత్నం. ఎం. ఎ. ఎల్. టి.
,, ఇ. వి. ఎమ్. కృష్ణమాచార్యులు, ఎం. ఎ.
,, టి. రామమోహన్‌రావు, ఎం. ఎ., ఎమ్. ఎస్. సి.,
,, ఎస్. శ్రీనివాసరావు, ఎం. ఎస్. సి.,
,, ఎచ్. కృష్ణస్వామి. బి. ఎ.,

ఎస్. టి. జ్ఞానప్రకాశం, ఎం. ఇ. ఎ. ఎం.ఐ. ఇ.
ప్రిన్సిపాల్